

Kontrollen med genetisk modificeret foder i 2013

August 2014

Kolofon

Denne rapport er udarbejdet i august 2014 af Fødevarestyrelsen.

Kontaktperson: Jens Litske Petersen

© Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen

Stationsparken 31-33

2600 Glostrup

Tlf.: +45 7227 6900

Websted: <http://www.foedevarestyrelsen.dk>

Indhold

Resumé.....	4
1. Indledning	4
2. Resultater af kontrollen med GM foder i 2013	5
2.1. Kontrol af mærkningen	5
2.1.1. Mærkningen af sojaprodukter	5
2.1.2. Mærkningen af majsprodukter	6
2.1.3. Mærkningen af rapsprodukter	6
2.2. Kontrol for forekomst af ikke-godkendt GM materiale	6
3. Glyphosat i sojafodermidler	7
4. Samlet opgørelse over kontrollen med GM foder siden 2004	7

Bilag:

Tabel 1. Kontrol i 2013 af GM-mærkningen af foder med indhold af sojaprodukter

Tabel 2. Kontrol i 2013 af GM-mærkningen af foder med indhold af majsprodukter

Tabel 3. Kontrol i 2013 af GM-mærkningen af foder med indhold af rapsprodukter

Tabel 4. Kontrol i 2013 af foder for indhold af ikke-godkendt GM materiale

Resumé

I 2013 udtog Fødevarestyrelsen målrettede stikprøver på danske fodervirksomheder af i alt 105 fodermidler eller foderblandinger bestående af eller indeholdende soja-, majs-, raps- eller risprodukter for at kontrollere, om foderet opfyldte kravene i EU-forordning nr. 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer.

Af de udtagne foderstoffer blev 58 analyseret for forekomst af materiale fra EU-godkendte GM planter for at kontrollere, om en eventuel GMO-oprindelse af soja-, majs- eller rapsprodukter i foderstofferne fremgik af mærkningen som krævet af forordningen. Et sojaproteinprodukt og et majsprodukt samt to foderblandinger med indhold af henholdsvis sojaprotein og sojaskrå viste sig at være mangelfuldt mærket. De konstaterede mærkningsfejl ligger på linje med niveauet i de foregående år. Styrelsen har fulgt op på mærkningsfejlene over for virksomhederne.

Herudover blev 55 af prøverne analyseret for indhold af ikke EU-godkendte GMO'er (op til 2 typer soja, 2 typer majs og tre typer ris). EU har nultolerance over for ikke-godkendt GM materiale i fødevarer og foder. I ingen af prøverne blev påvist ikke-godkendt materiale.

Man kan måske forvente, at fodermidler fremstillet af herbicid-tolerant Roundup Ready soja indeholder højere restniveauer af glyphosat end tilsvarende ikke-GM produkter. For at undersøge dette blev 16 af prøverne af sojafodermidler analyseret for indhold af glyphosat. Glyphosat blev påvist hyppigere i GM end i ikke-GM produkter, men i alle tilfælde væsentligt under maksimalgrænseværdien på 20 mg/kg, der er fastsat for sojabønner.

1. Indledning

Fødevarestyrelsen fører løbende stikprøvekontrol med brugen af genetisk modificeret (GM) foder i henhold til EU-forordning nr. 1829/2003 om GM fødevarer og foderstoffer. Kontrollen omfatter:

- Kontrol af konventionelt foder for korrekt mærkning af indhold af GM produkter. Ifølge reglerne skal foder indeholdende eller fremstillet af GMO'er mærkes med oplysning herom, med mindre indholdet ligger under 0,9 % og er utilsigtet eller teknisk uundgåeligt ("GM-mærkning").
- Kontrol for indhold af ikke-godkendt GM materiale. Foder må kun indeholde GMO'er eller produkter fremstillet heraf, hvis de er godkendt til foderbrug. EU håndhæver nultolerance for ikke-godkendte GM produkter.

Læs mere om reglerne i "Vejledning om foder og foderstofvirksomheder", som kan findes på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Kontrollen med GM foder startede i 2004 kort efter reglerens endelige ikrafttrædelse. Resultaterne fra 2004 og 2007-2011 er opgjort i separate årsrapporter, mens resultaterne fra 2005 og 2006 indgik i kvartalsoffentliggørelserne for den samlede foderstofkontrol. Offentliggørelserne kan findes på styrelsens hjemmeside.

Indhold af GM materiale i foder bestemmes primært ved hjælp af DNA-analyse. PCR-metoder (polymerase chain reaction) bruges til at undersøge, om foderet indeholder DNA fra specifikke

GMO-typer (f.eks. Roundup Ready soja MON40-3-2 eller MON810 majs). I 2013 er desuden anvendt en generel screenings-metode til påvisning af ikke-godkendt GM ris. Niveaue af et bestemt GM materiale måles ved hjælp af kvantitativ PCR (realtime PCR). På den måde er det muligt at måle, hvor stor en procentdel af et fodermiddel (f.eks. sojaskrå), der stammer fra GM planter.

Som supplement til denne stikprøvekontrol gennemførte Fødevarestyrelsen i 2013 en særlig kontrolkampagne rettet mod virksomheders håndtering af GM foder. I forbindelse med kampagnen blev udtaget 21 foderprøver til GMO-analyse. Resultaterne af denne indsats er offentliggjort i en separat rapport.

2. Resultater af kontrollen med GM foder i 2013

2.1. Kontrol af mærkningen

Prøveudtagningen var primært rettet mod foder, hvor sandsynligheden for at finde mangelfuld mærkning var stor.

I alt blev 58 konventionelle foderblandinger eller rene fodermidler, som var udtaget på omkring 35 forskellige virksomheder, analyseret for indhold af GM materiale af godkendte typer af soja, majs eller raps.

Kontrolresultaterne vedr. mærkningen er vist i tabel 1, 2 og 3 (se sidst i denne rapport) og er beskrevet nærmere i det følgende.

2.1.1. Mærkningen af sojaprodukter

Der blev udtaget prøver af 30 foderblandinger eller fodermidler til kontrol for mærkningen af indholdet af forarbejdede sojaprodukter, f.eks. skrå, proteinkoncentrat o.l.. Femten af de udtagne foderstoffers sojaindhold var mærket som GM, dvs. med oplysningen ”fremstillet af genetisk modificeret soja”, mens de øvrige 15 foderstoffer ikke var GM-mærket med hensyn til soja. Som i tidligere år var det vanskeligt at finde ikke-mærket foder på markedet, idet de fleste sojaprodukter i dansk foder er af GMO-oprindelse og derfor mærkede.

Prøverne blev analyseret for indhold af materiale fra op til fire EU-godkendte GM soja, nemlig soja MON40-3-2 (Roundup Ready soja), MON89788 (Roundup Ready 2 Yield), A2704-12 og MON87701. Resultaterne er opsummeret i tabel 1.

Som det fremgår her, kunne GM soja påvises i større eller mindre mængde i alle de analyserede foderstoffer (”GMO-positive prøver”), hvilket var som forventet ud fra den udbredte brug af GM soja til foder og risikoen for krydsforurening. Den meget anvendte GM soja MON40-3-2 blev påvist i alle prøverne, mens MON89788 eller A2704-12 soja blev konstateret i en del af prøverne. Bedømt ud fra vores kontrol over årene er produkter fra de to sidstnævnte typer soja nu i stigende grad på vej ind på det danske fodermarked.

I alle foderstofferne med GM-mærket soja fandtes indholdet af GM soja at udgøre tæt på 100 % af det analyserbare sojaindhold, dvs. overensstemmelse mellem mærkning og målt indhold.

Af de 15 foderstoffer uden et GM-mærket sojaindhold måltes i de 12 som ventet kun lave niveauer af godkendt GM sojamateriale under mærkningstærskelværdien på 0,9%. Da indholdene af GM

materiale blev bedømt som utilsigtet eller teknisk uundgåeligt, var der også for disse 12 foderstoffer overensstemmelse mellem mærkningen og målt indhold. I tre prøver var andelen af GM soja over tærskelværdien, hvilket indikerede, at deres sojaindhold skulle have været mærket. Fødevarestyrelsen har fulgt op på den manglende GM-mærkning over for virksomhederne.

2.1.2. Mærkningen af majsprodukter

Mærkningskontrollen af majs omfattede i alt 17 foderblandinger eller rene fodermidler med deklareret indhold af majsprodukter, f.eks. ”majs”, majsflager o.l.. Ingen af foderstoffernes indhold af majs var mærket som GM i overensstemmelse med den meget begrænsede brug af GM majs til foder i Danmark.

Prøverne blev analyseret for indhold af op til 6 forskellige EU-godkendte GM majs udvalgt blandt følgende typer: 1507, DAS59122, MON810, MON863, MIR604 og NK603. Resultaterne er vist i tabel 2.

I 13 af prøverne blev ikke påvist GM materiale, dvs. overensstemmelse mellem mærkning og målt indhold. I 3 af foderstofferne kunne påvises et lavt indhold af GM materiale (spormængder), som blev bedømt som utilsigtet eller teknisk uundgåeligt. Også for disse to foderstoffer var der altså overensstemmelse mellem mærkningen og analyseresultatet. I én prøve (13-717447) af majs uden GM-mærkning blev påvist indhold af to godkendte GM majs, hvoraf det ene lå lige over mærkningstærskelværdien. Fødevarestyrelsen har fulgt op på den manglende mærkning over for virksomheden.

2.1.3. Mærkningen af rapsprodukter

Kontrollen gjaldt kun foder med indhold af rapsprodukter uden GM-mærkning. Fødevarestyrelsen er ikke hidtil stødt på foder med raps, som var mærket som genetisk modificeret. Prøverne blev analyseret for indhold af de EU-godkendte GM raps af typen RF3, GT73 og T45. Resultaterne er vist i tabel 3.

I alt blev analyseret 12 færdige foderstoffers indhold af raps (skrå eller kage). I 9 af prøverne kunne påvises GM materiale på et lavt niveau (spormængder), der blev bedømt som utilsigtet eller teknisk uundgåeligt. I 2013 blev der derfor ikke konstateret foder, som var mangelfuldt mærket med hensyn til GM raps.

2.2. Kontrol for forekomst af ikke-godkendt GM materiale

I 2013 kontrollerede Fødevarestyrelsen foder for forekomst af materiale fra syv ikke-godkendte GMO'er, nemlig soja 305423 og BPS-CV127-9, majsene 3272 og 98140, samt risene Bt63, LLRICE601 og LLRICE62. EU har nul-tolerance for disse GMO'er i foder. Med undtagelse af majs Bt63 og ris LLRICE601 faldt GMO'erne ind under Kommissionens forordning Nr. 619/2011 (den såkaldte LLP-forordning, ”low level presence”)¹, hvilket betød, at et foder først var ulovligt, hvis indholdet af GM materiale oversteg den analysemæssige grænse på 0,1% under hensyntagen til analyseusikkerheden.

---

¹ Kommissionens forordning (EU) Nr. 619/2011 af 24. juni 2011 om prøveudtagnings- og analysemetoder til officiel kontrol af foder for så vidt angår forekomst af genetisk modificeret materiale, som er under godkendelse, eller for hvilket godkendelsen er udløbet

Kontrollen med ikke-godkendt GM materiale omfattede i alt 55 fodermidler eller foderblandinger udtaget på omkring 35 virksomheder. Nogle få af disse prøver indgik også i mærkningskontrollen af soja og majs beskrevet ovenfor.

Resultaterne er vist tabel 4. Som det fremgår af tabellen, blev der ikke påvist ikke-godkendt GM materiel i de udtagne foderprøver. Alle undersøgte foderstoffer opfyldte derfor EU's krav om GMO-godkendelse til foderbrug.

3. Glyphosat i sojafodermidler

Det diskuteres med mellemrum, om produkter som sojaskrå, der er fremstillet ud fra bønner af Roundup Ready soja (MON40-3-2), indeholder forhøjede restindhold af glyphosat som følge af sprøjtningen med glyphosat-ukrudtsmidler under dyrkningen. I henhold til forordning (EU) nr. 396/2005 er EU's maksimalgrænseværdi for glyphosat 20 mg/kg i både GM og ikke-GM sojabønner. I 2009 gennemførte Plantedirektoratet derfor en mindre undersøgelse heraf, som dog ikke førte til klare konklusioner².

I forbindelse med herværende kontrol af GM foder blev 16 prøver af GM eller ikke-GM sojafodermidler, der var udtaget til analyse for indhold af MON40-3-2, analyseret for indhold af glyphosat. Analysemetoden byggede på bestemmelse af selve aktivstoffet i overensstemmelse med EU's restdefinition for glyphosat. Kvantificeringsgrænsen (LOQ) for metoden var 0,1 mg/kg.

Resultatet af undersøgelsen fremgår af nedenstående oversigt:

Fodertype	Antal prøver	Målt indhold af RR soja (%)	Glyphosat (mg/kg)
GM sojaskrå	6	100 91 100 100 84±15 100	<0,1 1,2 <0,1 <0,1 0,88 2,0
Ikke-GM sojaskrå	4	0,2 0,08 Påvist, ikke kvantificerbart Påvist, ikke kvantificerbart	<0,1 <0,1 <0,1 <0,1
GM sojaproteinkoncentrat	2	44 100±10	<0,1 4,0
Ikke-GM sojaproteinkoncentrat	2	0,06 Påvist, ikke kvantificerbart	0,4 <0,1
GM sojaskaller	1	100	<0,1
Ikke-GM sojabønner toasted	1	Påvist, spormængde	<0,1

² Undersøgelse af pesticider, mykotoxiner, bly og cadmium i sydamerikanske sojaprodukter til foder, Plantedirektoratet 2010

Som det fremgår af tabellen, blev der påvist glyphosat i 3 ud af 6 prøver af GM sojaskrå, mens ingen af de i alt fire prøver af ikke-GM sojaskrå viste indhold af glyphosat. Det højeste indhold af glyphosat (4 mg/kg) blev målt i en prøve af et GM sojaproteinkoncentrat. I alle 16 prøver lå indholdet af glyphosat altså væsentligt under den maksimalgrænseværdi på 20 mg/kg, der er fastsat for sojabønner.

Disse resultater tyder derfor på, at glyphosat findes hyppigere eller på højere niveauer i GM end i ikke-GM sojaprodukter, men ikke over maksimalgrænseværdien for sojabønner.

Af en nylig redegørelse fra Aarhus Universitet om GM-fodring af husdyr³ fremgår det, at den anvendte analysemetode, der alene bestemmer aktivstoffet glyphosat, kan underestimere det faktiske indhold af glyphosat-rester i sojaprodukter. Problemstillingen bør derfor undersøges nærmere med en analysemetode, der omfatter nedbrydningsproduktet AMPA.

4. Samlet opgørelse over kontrollen med GM foder siden 2004

Resultaterne af kontrollen med brugen af genetisk modificeret foder under EU-forordning nr. 1829/2003 i hele perioden 2004-2013 er opsummeret i følgende oversigt:

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Antal foderprøver i alt	113	143	130	97	125	106	127	79	101	105
Antal GMO-positive prøver	102	47	44	31	55	41	44	24	32	41
Antal prøver analyseret til kontrol af mærkningen	108	121	104	84	101	90	86	53	63	58
Antal mærkningsfejl:										
soja	38	13	10	7	6	5	3	1	2	3
majs	0	1	0	0	7	0	1	0	2	1
raps	-	0	0	0	0	0	0	0	1	0
% forkert mærkning	35	12	10	8	13	5	5	2	8	7
Antal prøver analyseret for ikke-godkendt GM materiale	19	22	26	13	29	24	41	26	38	55
Antal fund af ikke-godkendt GM foder	2	0	7	0	0	3	0	0	0	0

Ved vurderingen af resultaterne skal der tages hensyn til, at de fleste prøver er udtaget målrettet ud fra sandsynligheden for at finde overtrædelser af lovgivningen, og at fokus for kontrollen kan have været forskellig fra år til år. Frekvensen af konstaterede mærkningsfejl i en sådan risikobaseret

³ Notat vedr. "Fodring af husdyr med produkter fra genmodificeret (GM) soja", DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug ved Aarhus Universitet, februar 2014.

kontrol vil være forholdsvis høj og vil ikke kunne bruges som et mål for mærkningen af foderstoffer på det danske marked generelt. Man skal desuden være forsigtig med sammenligninger fra år til år.

Som det fremgår af tabellen, har Fødevarestyrelsen (og tidligere Plantedirektoratet) årligt undersøgt mellem 79 og 143 foderprøver for indhold af GM materiale. Som nævnt tidligere blev i 2013 yderligere udtaget 21 prøver af konventionelt foder til GMO-analyse i forbindelse med en særlig kontrolkampagne. Disse er ikke taget med i tabellen.

I de fleste år har der kunnet påvises GM materiale i større eller mindre mængde med de anvendte analysemetoder i omkring 1/3 af prøverne (GMO-positive prøver), hvilket især er et resultat af den udbredte brug af foder fremstillet af GM soja.

I 2004 fandt direktoratet et stort antal foderstoffer med soja, som manglede GM-mærkning (38 foderstoffer). I de efterfølgende år har niveauet af ukorrekt mærket soja været lavere (mellem 1 og 13 tilfælde af forkert eller mangelfuld mærkning). I perioden 2004-2013 er i alt konstateret ni mærkningsfejl med hensyn til majs og én for raps.

Foder med indhold af ikke-godkendt GM materiale blev konstateret i 2004, 2006 og 2009. Påvisningerne i 2004 gjaldt majs GA21, hvilket ikke var en overtrædelse af reglerne, da denne type majs tilhørte gruppen af positivt risikovurderede GMO'er, som på det tidspunkt kunne accepteres i et niveau på op til 0,5 %. De syv påvisninger i 2006 drejede sig om ris LLRICE601 i amerikanske hundefoderprodukter. I 2009 gjaldt påvisningerne majs MON88017 og hør FP967. Forekomsterne af ris LLRICE601, majs MON88017 og hør FP967 var i strid med EU's nultolerance.

Fødevarestyrelsen vil også i 2014 kontrollere brugen af GM foder i Danmark.

Tabel 1. Kontrol i 2013 af GM-mærkningen af foder med indhold af sojaprodukter (3 sider)

Mærkningsansvarlig	Prøvetagningssted	Prøve Nr.	Dato	Foder	Deklarerede sojaingredienser	Forekomst af GM soja*	Mærkning i orden (ja/nej)
*(i % af sojadelen med 2 gange standardafvigelsen)							
Agro Korn, Videbæk	Agro Korn, Videbæk	13-714108	05-02-2013	Tilskudsfoder smågrise	Sojaskrå afsk. toasted	MON40-3-2: 0,1 ± 0,08%	ja
Biomar, Brande	Biomar, Brande	13-715310	14-03-2013	Fuldfoder fisk	Sojaproteinkoncentrat	MON40-3-2: påvist, ikke kvantificerbart	ja
Blach & Møller Gruppen, Randers	Hornsyld Købmandsgaard, Horsens	13-715822	05-02-2013	Fuldfoder smågrise	23 % sojaskrå afsk. toasted, GM-mærket 2 % sojaproteinkoncentrat, GM-mærket	MON40-3-2: 69 ± 6% MON89788: 19 ± 3,7% A2704-12: 0,8 ± 0,6%	ja
Brødr. Ewers, Sønderborg	Brødr. Ewers, Åbenrå	13-716697	23-10-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå afsk. toasted	MON40-3-2: 0,08 ± 0,07%	ja
Danish Agro, Karise	Danish Agro, Karise	13-714219	05-02-2013	Fuldfoder søer	Sojaskrå afsk. toasted, GM-mærket	MON40-3-2: 65 ± 43% MON89788: 8 ± 2,1% A2704-12: 9 ± 4,5%	ja
	Danish Agro, Kirke Stillinge	13-714247	14-02-2013	Fuldfoder smågrise	Sojaskrå afsk. toasted, GM-mærket	MON40-3-2: 100 ± 11% MON89788: 2,5 ± 0,3% A2704-12: 1,0 ± 0,2%	ja
	Danisk Agro, Skamby	13-715939	27-02-2013	Tilskudsfoder svin	Sojaskrå afsk. toasted, GM-mærket	MON40-3-2: 65 ± 18% MON89788: 21 ± 3,5% A2704-12: 1,7 ± 0,2%	ja
	Danish Agro, Tårs	13-715609	21-02-2012	Tilskudsfoder heste	Sojaskrå afsk. toasted, GM-mærket	MON40-3-2: 100 ± 25%	ja
Dansk Vilomix, Mørke	Dansk Vilomix, Mørke	13-715038	01-03-2013	Fodermiddel	Sojaproteinkoncentrat	MON40-3-2: 44 ± 21% MON89788: 29 ± 8% A2704-12: 2,0 ± 1,5%	nej
		13-717034	15-11-2013	Tilskudsfoder smågrise	Sojaprotein	MON40-3-2: 8 ± 0,8%	nej
DLG, Axelborg	DLG Fabrik Bårse, Præstø	13-714231	12-02-2012	Fodermiddel	Sojaskrå afsk. usigtet, GM-mærket	MON40-3-2: 91 ± 25% MON89788: 23 ± 4,5% A2704-12: 0,9 ± 0,5%	ja
	DLG Fabrik, Vrå	13-716092	18-02-2013	Fuldfoder søer	6 % sojaskrå afsk. toasted, GM-mærket	MON40-3-2: 48 ± 27% MON89788: 19 ± 2,0% A2704-12: 1,4 ± 2,1%	ja
	DLG Fabrik, Århus	13-715081	18-03-2013	Tilskudsfoder malkekvæg	38 % sojaskrå afsk. toasted, GM-mærket 9% sojaskaller, GM-mærket	MON40-3-2: 62 ± 15% MON89788: påvist A2704-12: påvist	ja

Tabel 1. Kontrol i 2013 af GM-mærkningen af foder med indhold af sojaprodukter (3 sider)

Mærkningsansvarlig	Prøvetagningssted	Prøve Nr.	Dato	Foder	Deklarerede sojaingredienser	Forekomst af GM soja*	Mærkning i orden (ja/nej)
	DLG Food Grain, Aså	13-716105	14-10-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå	MON40-3-2: 0,2 ± 0,2%	ja
	SAF Fabrik, Skærbæk	13-717663	07-03-2013	Fuldfoder søer	10 % sojaskrå afsk. toasted, GM-mærket	MON40-3-2: 82 ± 14% MON89788: 21 ± 6% A2704-12: 2,0 ± 2,0%	ja
Hamlet Protein, Horsens	Hamlet Protein, Horsens	13-716252	08-10-2013	Fodermiddel	Sojaproteinkoncentrat	MON40-3-2: 0,06 ± 0,05%	ja
		13-717704	10-12-2013	Fodermiddel	Sojaproteinkoncentrat	MON40-3-2: 0,06 ± 0,03% MON89788: påvist spormængde	ja
Hedegaard, Nørresundby	Hedegaard, Nørresundby	13-715022	27-02-2013	Tilskudsfoder slagtekyllinger	Sojaskrå afsk. toasted	MON40-3-2: 0,3 ± 0,07%	ja
		13-715450	19-09-2013	Tilskudsfoder kalve	Ingen soja anvendt	MON40-3-2: 74 ± 21% (vurderet som utilsigtet spormængde)	ja
Henne Pet Food, Outrup	Henne Pet Food, Outrup	13-714146	23-08-2013	Fuldfoder hunde	Soja	MON40-3-2: påvist, ikke kvantificerbart	ja
Hornslyd Købmandsgaard, Hornslyd	Hornslyd Købmandsgaard, Hornslyd	13-716276	30-10-2013	Fodermiddel	Sojaskrå afsk. toasted, GM-mærket	MON40-3-2: 100 ± 15%	ja
Mosegården, Struer	Mosegården, Struer	13-714199	28-11-2013	Min. foderblanding heste	Sojaskrå toasted	MON40-3-2: 1,7 ± 0,7%	nej
Nutrimin, Ans By	Nutrimin, Ans By	13-714997	19-07-2014	Tilskudsfoder smågrise	Sojaproteinkoncentrat	MON40-3-2: 0,2 ± 0,07%	ja
Næsberg Foderstofforening, Varde	Næsberg Foderstofforening, Varde	13-716635	16-08-2013	Tilskudsfoder kalve	34 % sojaskrå afsk., GM-mærket	MON40-3-2: 84 ± 13% MON89788: påvist, ikke kvantificerbart A2704-12: påvist, ikke kvantificerbart	ja
R2 Agro, Hedensted	R2 Agro, Hedensted	13-717503	10-12-2013	Fodermiddel	Biprodukt af olieholdige frø	MON40-3-2: 0,08 ± 0,02% MON89788: påvist, ikke kvantificerbart A2704-12: påvist spormængde	ja
R2 Feed Partner, Hedensted	R2 Feed Partner, Hedensted	13-715809	16-01-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojabønner	MON40-3-2: påvist, ikke kvantificerbart	ja
SAF Fabrik, Skærbæk	SAF Fabrik, Skærbæk	13-716440	31-10-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaskaller, GM	MON40-3-2: 100 ± 15%	ja
Vestjysk Agro, Sørvad	Vestjysk Agro, Sørvad	13-715674	03-09-2013	Fuldfoder smågrise	Sojaskrå afsk. toasted, GM-mærket	MON40-3-2: 27 ± 10%	ja

*(i % af sojadelen med 2 gange standardafvigelsen)

Tabel 1. Kontrol i 2013 af GM-mærkningen af foder med indhold af sojaprodukter (3 sider)

Mærkningsansvarlig	Prøvetagningssted	Prøve Nr.	Dato	Foder	Deklarerede sojaingredienser	Forekomst af GM soja*	Mærkning i orden (ja/nej)
--------------------	-------------------	-----------	------	-------	------------------------------	-----------------------	---------------------------

*(i % af sojadelen med 2 gange standardafvigelsen)

Vestjyllands Andel, Ringkøbing	Vestjyllands Andel, Skjern	13-714185	27-11-2013	Fodermiddel	Sojaskrå afsk. toasted, GM-mærket	MON40-3-2: 100 ± 10% MON89788: påvist, ikke kvantificerbart	ja
		13-714190	27-11-2013	Fodermiddel	Sojaskaller, GM-mærket	MON40-3-2: 100 ± 10% MON89788: påvist, ikke kvantificerbart	ja

Tabel 2. Kontrol i 2013 af GM-mærkningen af foder med indhold af majsprodukter (1 side)

Mærkningsansvarlig	Prøvetagningssted	Prøve Nr.	Dato	Foder	Deklarerede majsingredienser	Forekomst af GM majs*	Mærkning i orden (ja/nej)
*(i % af majsdelen med 2 gange standardafvigelsen)							
Danish Agro, Karise	Danish Agro, Bramming	13-717627	24-01-2013	Tilskudsfoder kvæg	Majs	ikke påvist	ja
	Danish Agro, Skamby	13-716377	21-11-2013	Tilskudsfoder slagtekyllinger	Majs	ikke påvist	ja
DLG, Axelborg	DLG Fabrik, Kolding	13-718050	07-05-2013	Fodermiddel (råvare)	Majs	ikke påvist	ja
	DLG Friskvareterminal, Hasselager	13-715248	24-06-2013	Fodermiddel	Majs	ikke påvist	ja
	DLG Sædekornsfabrik, Hasselager	13-717009	28-10-2013	Fodermiddel	Majs, formalet, valset	ikke påvist	ja
	SAF Fabrik, Skærbæk	13-716435	31-10-2013	Tilskudsfoder malkekvæg	Fodermajs	ikke påvist	ja
Hedegaard, Nørresundby	Hedegaard, Nørresundby	13-715208	23-05-2013	Fodermiddel	Majs	MON810: påvist, ikke kvantificerbart	ja
Henne Pet Food, Outrup	Henne Pet Food, Outrup	13-714146	23-08-2013	Fuldfoder hunde	Majs	NK603: påvist spormængde	ja
Hornslyd Købmandsgård, Hornslyd	Hornslyd Købmandsgård, Hornslyd	13-715802	15-01-2013	Fuldfoder slagtesvin	10 % majs	ikke påvist	ja
		13-716281	30-10-2013	Tilskudsfoder heste	13 % majsflager	ikke påvist	ja
Køge Korn, Køge	Køge Korn, Køge	13-717414	17-10-2013	Fodermiddel	Majs	Ikke påvist	ja
Nordsjællands Andels Grovvarereselskab, Helsingø	Nordsjællands Andels Grovvarereselskab, Helsingø	13-717447	04-12-2013	Fodermiddel	Majs	MON810: påvist, ikke kvantificerbart 1507: $1,2 \pm 0,2\%$	nej
Pure Pet Products, Dalmore	Pure Pet Products, Dalmore	13-714625	13-11-2013	Tilskudsfoder hunde	Majsmel	MON810: påvist spormængde 1507: påvist spormængde	ja
R2 Agro, Hedensted	R2 Agro, Hedensted	13-717501	10-12-2013	Fodermiddel	Majssigterest	ikke påvist	ja
		13-717502	10-12-2013	Fodermiddel	Majsflager	ikke påvist	ja
R2 Agro, Hedensted	Dansk Vilomix, Mørke	13-715263	02-07-2013	Fodermiddel	Majs, varmebehandlet, formalet	ikke påvist	ja
Taconic M&B, Lille Skensved	Taconic M&B, Lille Skensved	13-714611	20-06-2012	Fuldfoder rotter og mus	Cerealier	ikke påvist	ja

Tabel 3. Kontrol i 2013 af GM-mærkningen af foder med indhold af rapsprodukter (1 side)

Mærkningsansvarlig	Prøvetagningssted	Prøve Nr.	Dato	Foder	Deklarerede rapsingredienser	Forekomst af GM raps*	Mærkning i orden (ja/nej)
*(i % af rapsdelen med 2 gange standardafvigelsen)							
Danish Agro, Karise	Danish Agro, Bramming	13-716601	25-07-2013	Tilskudsfoder kvæg	Rapskage	ikke påvist	ja
	Danish Agro, Haubro	13-715147	02-09-2013	Fodermiddel	Rapskage	GT73: påvist, ikke kvantificerbart	ja
	Danish Agrå, Tårs	13-715605	21-02-2013	Fodermiddel	Rapskage	ikke påvist	ja
	Himmerlands Grovvarer, Aarhus	13-715009	14-01-2013	Tilskudsfoder kvæg	Rapskrå, rapskage	GT73: påvist, ikke kvantificerbart	ja
DLG, Axelborg	DLG Fabrik Bårse, Præstø	13-714240	12-02-2013	Fuldfoder slagtesvin	Rapskrå	GT73: påvist, ikke kvantificerbart	ja
	DLG Fabrik, Århus	13-715403	26-08-2013	Tilskudsfoder kvæg	Rapskage, rapsskrå	GT73: påvist spormængde	ja
	Århus Bulkvareterminal, Aarhus	13-715072	13-03-2013	Fodermiddel	Rapskage	ikke påvist	ja
		13-715435	12-09-2013	Fodermiddel	Rapskrå	GT73: 0,2 ± 0,2%	ja
Hedegaard Agro, Nørresundby	Hedegaard Agro, Nørresundby	13-717025	13-11-2013	Tilskudsfoder kvæg	Rapskrå	GT73: påvist spormængde	nej
Himmerlands Grovvarer, Aarhus	Himmerlands Grovvarer, Aarhus	13-715257	27-06-2013	Fodermiddel (råvare)	Rapskrå	GT73: påvist, ikke kvantificerbart	ja
Hornsylid Købmandsgaard, Hornsylid	Hornsylid Købmandsgaard, Hornsylid	13-715805	15-01-2013	Tilskudsfoder kvæg	41 % rapskage	GT73: påvist, ikke kvantificerbart	ja
SAF Fabrik, Skærbæk	SAF Fabrik, Skærbæk	13-717666	07-03-2013	Tilskudsfoder kvæg	Rapskage	GT73: påvist, ikke kvantificerbart	ja

Tabel 4. Kontrol i 2013 af foder for indhold af ikke-godkendt GM materiale (soja 305423 og BPS-CV127-9, majs 3272 og 98140, ris Bt63, LLRICE601, LLRICE62 og GM-ris screeningsmetode) (3 sider)

Mærkningsansvarlig	Prøvetagningssted	Prøve Nr.	Dato	Foder	Deklareret ingrediens	Forekomst af ikke-godkendt GM materiale
Soja 305423 og/eller BPS-CV127-9						
BAF Foderblandingsfabrik, Rønne	BAF Foderblandingsfabrik, Rønne	13-714262	06-03-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå afsk. toasted	ikke påvist
Brdr. Ewers, Aabenraa	Brdr. Ewers, Aabenraa	13-716685	26-09-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå afsk. toasted	ikke påvist
		13-716688	26-09-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå afsk. toasted	ikke påvist
		13-716697	23-10-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå afsk. toasted	ikke påvist
		13-718031	16-04-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå afsk. toasted	ikke påvist
		13-718091	17-07-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå afsk. toasted	ikke påvist
Danish Agro, Karise	Danish Agro, Bramming	13-718015	09-04-2014	Fodermiddel	Sojaskaller, GM-mærket	ikke påvist
	Danish Agro, Galten	13-715227	03-06-2013	Tilskudsfoder æglæggende høns	Sojaskrå afsk. toasted, GM-mærket	ikke påvist
	Danish Agro, Karise	13-714221	05-02-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå afsk. toasted, GM	ikke påvist
		13-714222	05-02-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaproteinkoncentrat, GM	ikke påvist
		13-714406	23-04-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå HP	ikke påvist
	Danish Agro, Kirke Stillinge	13-714249	14-02-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå HP	ikke påvist
		13-714329	27-08-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå	ikke påvist
	Danish Agro, Skamby	13-716355	26-09-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå afsk. toasted	ikke påvist
		13-716361	26-09-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå afsk. toasted	ikke påvist
Danish Agro, Sjølund	13-718069	11-06-2013	Fodermiddel (råvare)	HP soja	ikke påvist	
Dansk Vilomix, Mørke	Dansk Vilomix, Mørke	13-717034	15-11-2013	Tilskudsfoder smågrise	Sojaprotein	ikke påvist
DLG Axelborg	DLG Fabrik, Randers	13-715062	07-03-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaskaller	ikke påvist
		13-715096	08-05-2013	Tilskudsfoder smågrise	22 % sojabønner toasted, GM-mærket	ikke påvist
	DLG Food Grain, Aså	13-715640	30-04-2013	Fodermiddel (råvare)	HP soja	ikke påvist

Tabel 4. Kontrol i 2013 af foder for indhold af ikke-godkendt GM materiale (soja 305423 og BPS-CV127-9, majs 3272 og 98140, ris Bt63, LLRICE601, LLRICE62 og GM-ris screeningsmetode) (3 sider)

Mærkningsansvarlig	Prøvetagningssted	Prøve Nr.	Dato	Foder	Deklareret ingrediens	Forekomst af ikke-godkendt GM materiale
		13-716105	14-10-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå	ikke påvist
	Skovstedlund, Skovsted	13-714967	10-06-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå afsk. usigtet, GM-mærket	ikke påvist
	Århus Bulkterminal, Århus	13-715075	13-03-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå afsk. usigtet, GM-mærket	ikke påvist
Eskelund, Gelsted	Eskelund, Gelsted	13-715134	29-08-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå afsk. toasted, GM-mærket	ikke påvist
Hamlet Protein, Horsens	Hamlet Protein, Horsens	13-716253	08-10-2013	Fodermiddel	Sojaproteinkoncentrat	ikke påvist
Hedegaard, Gødstrup	Hedegaard, Gødstrup	13-715304	20-02-2014	Fodermiddel	Sojaskrå afsk. toasted, GM-mærket	ikke påvist
Hedegaard, Skive	Hedegaard, Skive	13-715908	01-02-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå toasted, GM	ikke påvist
Himmerlands Grovvarer, Aarhus	Himmerlands Grovvarer, Aarhus	13-715250	27-06-2013	Tilskudsfoder kvæg	Sojaskråfoder, GM-mærket	ikke påvist
Hornslyd Købmandsgård, Hornslyd	Hornslyd Købmandsgård, Hornslyd	13-716276	30-10-2013	Fodermiddel	Sojaskrå afsk. toasted, GM-mærket	ikke påvist
Møllerup Mølle, Nykøbing Mors	Møllerup Mølle, Nykøbing Mors	13-714947	03-06-2013	Tilskudsfoder kvæg	3 % sojaskrå afsk. toasted, GM-mærket	ikke påvist
R2 Feed Partner, Hedensted	R2 Feed Partner, Hedensted	13-715809	16-01-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojabønner	ikke påvist
SAF Fabrik, Skærbæk	SAF Fabrik, Skærbæk	13-716440	31-10-2013	Fodermiddel	Sojaskaller, GM-mærket	ikke påvist
Vejrup Andels Grovvarforening, Årre	Vejrup Andels Grovvarforening, Årre	13-718044	02-05-2013	Fodermiddel	Sojaskrå afsk. toasted, GM-mærket	ikke påvist
Vestervig Grovvarerforretning, Vestervig	Vestervig Grovvarerforretning, Vestervig	13-714957	04-06-2013	Fodermiddel	Sojaskrå afsk., GM-mærket	ikke påvist
		13-715156	25-09-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå afsk.	ikke påvist
Vestjyllands Andel, Ringkøbing	Vestjyllands Andel, Ringkøbing	13-715929	25-02-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå afsk.	ikke påvist
Vestjyllands Andel, Skjern	Vestjyllands Andel, Skjern	13-714119	13-03-2013	Fodermiddel (råvare)	Sojabønner	ikke påvist
Vitfoss, Brædstrup	Vitfoss, Brædstrup	13-715826	06-02-2014	Fodermiddel	Sojaproteinkoncentrat	ikke påvist

Tabel 4. Kontrol i 2013 af foder for indhold af ikke-godkendt GM materiale (soja 305423 og BPS-CV127-9, majs 3272 og 98140, ris Bt63, LLRICE601, LLRICE62 og GM-ris screeningsmetode) (3 sider)

Mærkningsansvarlig	Prøvetagningssted	Prøve Nr.	Dato	Foder	Deklareret ingrediens	Forekomst af ikke-godkendt GM materiale
Majs 3272 og 98140						
Danish Agro, Karise	Danish Agro, Bramming	13-718017	09-04-2013	Fodermiddel	Majs	ikke påvist
	Danish Agro, Sjølund	13-718070	11-06-2013	Fodermiddel (råvare)	Majs	ikke påvist
R2 Feed Partner, Hedensted	Dansk Vilomix, Mørke	13-715037	01-03-2013	Fodermiddel	Majs, varmebehandlet, formalet	ikke påvist
DLG, Axelborg	DLG Fabrik, Bårse	13-714226	12-02-2013	Fodermiddel (råvare)	Fodermajs	ikke påvist
	DLG Fabrik, Kolding	13-717614	16-01-2013	Fodermiddel (råvare)	Fodermajs	ikke påvist
		13-718050	07-05-2013	Fodermiddel (råvare)	Majs	ikke påvist
	DLG Land & Fritid, Grenå	13-715089	21-03-2013	Fodermiddel (råvare)	Fodermajs	ikke påvist
Hornsyld Købmandsgaard, Hornsyld	Hornsyld Købmandsgaard, Hornsyld	13-715834	04-03-2013	Fodermiddel (råvare)	Majs	ikke påvist
Møllerup Mølle, Nykøbing M	Møllerup Mølle, Nykøbing M	13-716064	15-01-2013	Fodermiddel (råvare)	Hele majs-kerner	ikke påvist
R2 Feed Partner, Hedensted	R2 Feed Partner, Hedensted	13-715807	16-01-2013	Fodermiddel	Majs	ikke påvist
Taconic M&B, Lille Skensved	Taconic M&B, Lille Skensved	13-714613	20-06-2013	Fuldfoder gnavere	Majs	ikke påvist
Vestjyllands Andel, Ringkøbing	Vestjyllands Andel, Ringkøbing	13-715930	25-02-2013	Fodermiddel (råvare)	Majs	ikke påvist
		13-715989	05-06-2013	Fodermiddel (råvare)	Majs	ikke påvist
		13-715992	12-06-2013	Fodermiddel (råvare)	Majs	ikke påvist
Ris Bt63, LLRICE601, LLRICE62, GM- screening						
Bifopet Product, Lyngø	Bifopet Product, Lyngø	13-717418	30-10-2013	Fodermiddel	Poppet ris	ikke påvist
Henne Pet Food, Outrup	Henne Pet Food, Outrup	13-714146	23-08-2013	Fuldfoder hunde	Ris	ikke påvist
Vital Petfood Group, Hasselager	Vital Petfood Group, Hasselager	13-715409	27-08-2013	Tilskudsfoder hunde	Rismel	ikke påvist

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
2600 Glostrup

Tlf.: +45 7227 6900

<http://www.foedevarestyrelsen.dk>